

20160020130

ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на член 70 став (5) од Законот за безбедност на храната („Службен весник на Република Македонија” бр. 157/10, 53/11, 1/12, 164/13, 187/13, 43/14, 72/15, 129/15 и 213/15), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 5.1.2016 година, донесе

ПРОГРАМА ЗА МОНИТОРИНГ НА БЕЗБЕДНОСТА НА ХРАНАТА ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ЗА 2016 ГОДИНА

I

Средствата за реализација на оваа програма се утврдени во износ од 10.000.000,00 денари и тоа од следните извори:

1. Средства од Буџет на Република Македонија, раздел 14005, Програма 3, Потпрограма 30, ставка 464, сметка 637	10.000.000,00
--	---------------

II

Средствата за реализација на оваа програма ќе бидат искористени за плаќање на тековни активности опишани и утврдени во оваа програма и за заостанати обврски од Програмата за мониторинг на безбедноста на храната во Република Македонија за 2015 година.

III

Целта на оваа програма е одредување на присуството и концентрациите на контаминентите во храната, утврдување на присуство на резидуи од пестициди во и на храната, миграцијата на одделни супстанции од материјалите и производите кои доаѓат во контакт со храната, мониторирање на можно присуство на ГМО храна, мониторирање на органските производи, утврдување на безбедноста на храна за различни други параметри, микробиолошки критериуми и други опасности во храната, како и евалуација на нивното влијание врз здравјето на човекот.

IV

Мониторингот на безбедноста на храната се спроведува на различни видови или категории храна и во однос на различни параметри, кои се критериуми за безбедноста на храната. Во рамки на оваа програма планирани се следните активности:

IV.1 Мониторинг на безбедноста на храната во однос на микробиолошките критериуми на одредени категории на прехранбени производи - планирани се 410 мостри храна;

IV.2. Мониторинг на безбедноста на храната за определување на присуство на резидуи од пестициди во однос на максимално дозволеното ниво (МДН) во зеленчук и овошје – планирани се 455 мостри храна;

IV.3. Мониторинг со определување на максимално дозволени количества на специфични максимални нивоа на резидуи од пестициди или метаболити на пестициди во:

- преработена храна на житна основа и детска храна за доенчиња и мали деца и пестициди кои не треба да се употребуваат во земјоделско производство на обработена храна на житна основа и детска храна за доенчиња и мали деца; и

- почетна формула за доенчиња и во последователна формула за доенчиња и пестициди што не треба да се употребуваат во земјоделски производи наменети за производство на почетна формула за доенчиња и последователна формула за доенчиња - планирани се 166 мостри храна;

IV.4. Мониторинг за определување на присуството на тешки метали и нитрати во одредени видови прехранбени производи – планирани се 270 мостри;

IV.5. Мониторинг за определување на присуството на микотоксини во одредени видови прехранбени производи - планирани се 480 мостри;

IV.6. Мониторинг на материјали и производи кои доаѓаат во контакт со храната – планирани се 210 мостри ;

IV.7. Мониторинг во однос на утврдување на присуството на ГМО храна – планирани се 150 мостри и

IV.8 Мониторинг на производи од органско производство во Република Македонија - планирани се 100 мостри .

Во согласност со планот за спроведување на мониторинг програмата, вкупниот број на мостри храна или материјали и производите што доаѓаат во контакт со храната кои ќе бидат земени и анализирани изнесува 2241.

IV.1 Мониторинг на безбедноста на храната во однос на микробиолошките критериуми на одредени категории на прехранбени производи

Во согласност со Законот за безбедност на храната и препораките на Европската Унија за мониторирање на штетните агенси во храната, а со цел производство, промет и пуштање на безбедна храна на пазарот како и заштита на здравјето на потрошувачите, посебно внимание оваа програма посветува на определување на безбедноста на храната во однос на микробиолошките критериуми.

Ваквиот приоритет е во согласност со трендот на Европските програми за мониторинг, препораките на Светска Здравствена Организација, како и резултатите добиени со анализа на податоците за земените мостри од храна за период од 2007 до 2014 год. како и податоците за заразните болести кои се пренесуваат преку храната. Најголем број од акутните заболувања кои потекнуваат од храна се должат на микробиолошки предизвикувачи на алиментарни заболувања кои се пренесуваат преку храната. Од анализите произлегува дека микробиолошката контаминација е доминантна во споредба со останатите параметри.

Согласно со Правилникот за посебните барања кои се однесуваат на микробиолошките критериуми за храната, мониторирањето на микробиолошките критериуми за безбедност на храната ќе биде во согласност со приложените табели, во кои е определена поврзаноста на одделни прехранбени производи и микроорганизми кои ќе се бараат во нив.

Според оваа програма, планирано е да се земат по 60 мостри од 6 вида храна и 50 мостри од храна за доенчиња и мали деца предвидена за анализа на присуството на микробиолошките критериуми кои согласно Правилникот за посебните барања кои се однесуваат на микробиолошките критериуми за храната треба да ги исполнуваат, односно вкупно 410 мостри, и тоа: храна готова за консумирање наменета за доенчиња и храна готова за консумирање наменета за специјални медицински цели, сладолед, слаткарски производи, термички необработен пилешки стек и производи од мелено месо пред термичка обработка во угостителски објекти или во малопродажни објекти, мајонез, претходно исечкан зеленчук.

Табела бр.1. Категории производи во кои се спроведува мониторинг на безбедноста на храната во однос на микробиолошките критериуми

Категорија на храна	Микроорганизми нивни токсини и метаболити	План на мострирање		Граници		Аналитички референтен метод	Фаза на која се однесува критериумот
		n	c	m	M		
1. Храна готова за консумирање наменета за доенчиња и храна готова за консумирање наменета за специјални медицински цели	Listeria monocytogenes	10	0	Отсуство	во 25g	ISO 11290-1	Производи пласирани на пазарот во текот на нивниот рок на траење
2. Сладолед	Salmonella	5	0	Отсуство	во 25g	ISO 6579	Производи пласирани на пазарот во текот на нивниот рок на траење
3. Слаткарски производи	Salmonella	5	0	Отсуство	во 25g	ISO 6579	Производи пласирани на пазарот во текот на нивниот рок на траење
	Listeria monocytogenes	5	0	Отсуство	во 25g	ISO 11290-1	Производи пласирани на пазарот во текот на нивниот рок на траење
4. Производи од живинско месо наменети за консумација по термичка обработка: - пилешки стек	Salmonella	5	0	Отсуство	во 10g	ISO 6579	Производи пласирани на пазарот во текот на нивниот рок на траење
5. Мелено месо и подготовки од месо произведени од сите останати видови освен живина, наменети за јадење по термичка обработка: - Плескавица; - Кебапи; - Свинска вешалица;	Salmonella	5	0	Отсуство	во 10g	ISO 6579	Производи пласирани на пазарот во текот на нивниот рок на траење
6. Мајонези, преливи со мајонез и салати со мајонез	Salmonella	5	0	Отсуство	во 25g	ISO 6579	Производи пласирани на пазарот во текот на нивниот рок на траење
	Listeria monocytogenes	5	0	Отсуство	во 25g	ISO 11290-1	
7. Претходно исечкан зеленчук: сечкани домати; сечкани краставици; сечкана зелка.	Salmonella	5	0	Отсуство	во 25g	ISO 6579	Производи пласирани на пазарот во текот на нивниот рок на траење
	Listeria monocytogenes	5	0	Отсуство	во 25g	ISO 11290-1	

Мониторингот ќе се спроведува по вид прехранбен производ, а ќе се земаат мостри од следните објекти за производство и промет со храна:

1. објекти во кои се продаваат производите од точка 1 од Табелата 1;
2. објекти во кои се произведуваат, послужуваат и продаваат сладолед и различни видови слаткарски производи од точка 2 од Табелата 1;
3. угостителски објекти или во малопродажни објекти во кои се продаваат, подготвуваат или послужуваат производите од точки 3, 4, 5 и 6 од Табелата 1.

Табела бр.2 Преглед на временскиот период, количините на земени мостри и паричните средства потребни за спроведување на мониторирањето на микробиолошки критериуми на храната.

Активност	Индикатор	Временски период за реализација на активност	Количество на мостра од секој производ кој ќе се земе	Планирани средства од буџетот
I. Земање на мостри од производи предвидени за анализа на безбедноста на храната во однос на микробиолошките критериуми	Број на мостри од видовите храна кои ќе бидат земени	јануари декември 2016	Количество на мостра од секој производ кој ќе се земе	Вкупно планирани средства за мониторинг на безбедноста на храната во однос на микробиолошките критериуми 464.000 МКД
1. Мостри од храна готова за консумирање наменета за доенчиња и храна готова за консумирање наменета за специјални медицински цели	50 мостри од храна за доенчиња и за специјални медицински намени	Јануари – декември 2016	50 мостри по 250 гр. храна готова за консумирање наменета за доенчиња и храна готова за консумирање наменета за специјални медицински цели	65.000 МКД
2. Мостри од сладолед	60 мостри од сладолед	Мај – октомври 2016	60 мостри по 150 мл сладолед	66.500 МКД
3. Мостри од слаткарски производи	60 мостри од слаткарски производи	Јануари - декември 2016	60 парчиња слатки од 100-150 г	66.500 МКД
4. Мостри од производи од живинско месо за консумација пред термичка обработка – пилешки стек.	60 мостри од пилешки стек	Јануари - декември 2016	60 парчиња од 150-200 г	66.500 МКД
5. Мостри од мелено месо освен од живина (плескавица, кебапи, свинска вешалица)	60 мостри од овие производи	Јануари - декември 2016	60 мостри од по 150-200 г	66.500 МКД
6. Мајонез, преливи од мајонез и салати со мајонез	60 мостри	Јануари - декември 2016	60 мостри од по 500 г	66.500 МКД
7. Претходно исечкан зеленчук	60 мостри	Јануари - декември 2016	60 мостри од по 400-500 г	66.500 МКД

IV.2 Мониторинг на безбедноста на храната за определување на присуство на резидуи од пестициди во однос на максимално дозволеното ниво (МДН) во зеленчук и овошје

Спроведувањето на мониторирањето на безбедноста на храната во однос на максимално дозволените нивоа на активни материи - резидуи од пестициди, ќе опфати земање на мостри од растителни производи (овошје и зеленчук) и лабораториско квалитативно и квантитативно определување на присуството на резидуи од пестициди или нивни метаболити во храната. Мострите се земаат од местата на откуп на земјоделските производи или од зелените пазари за земјоделски производи.

Мострите од секоја од предвидените видови на овошје и зеленчук, ќе се земат во специфичниот период на берба односно во сезоната карактеристична за производот. Земањето на мостри од предвидените видови на овошје и зеленчук, ќе се врши во определените региони карактеристични за раст на зеленчукот или овошјето.

Предмет на мониторирање ќе бидат вкупно 32 вида на овошје и зеленчук, при што секој од нив ќе биде лабораториски анализиран за присуство на остатоци на активните материи од производите за заштита на растенијата – резидуи од пестициди, од најчесто употребуваните регистрирани производи за заштита на растенијата. Од секој земјоделски производ во свежа, непреработена состојба, ќе се земе по 5 мостри од секој регион, со вкупна тежина на секоја мостра во согласност со најдените количини и репрезентативноста на мострата согласно Правилникот за начинот и постапката за земање примероци за определување на резидуи од пестициди во храната во рамки на официјалната контрола.

Мониторирањето ќе ги опфати следните земјоделски производи, распределени по региони, земајќи го во предвид периодот на берба на производот – сезоната.

1. Домат

- Мострите се земаат во текот на месец август, септември -октомври од продажните пунктови или зелените пазари во Скопскиот, Струмичкиот регион и Гевгелиско – Валандовскиот регион;

- Планирано е да се земаат мостри од раноградинарското производство на домати одгледувани во оранжери и домати одгледувани на отворено, во текот на берба, од април до август, од Скопскиот, Струмичкиот регион и Гевгелиско – Валандовскиот регион;

- Мострите се анализираат за присуство на активни материи од следниве најчесто употребувани производи за заштита на растенијата/пестициди наведени во Табела 3.

2. Пиперки

- Мострите се земаат во текот на месеците август, септември -октомври од продажните пунктови или зелени пазари во Струмичкиот, Гевгелиско - Валандовскиот и Радовишкиот регион;

- Планирано е да се земаат мострите од раноградинарското производство на пиперки одгледувани во оранжери и пиперки одгледувани на отворено, во текот на месеците април до септември од Струмичкиот, Гевгелиско - Валандовскиот и Радовишкиот регион;

- Мострите се анализираат за присуство на активни материи од следниве најчесто употребувани производи за заштита на растенијата/пестициди наведени во Табела 3.

3. Морков

- Мострите се земаат во текот на месеците септември -октомври од продажните пунктови или зелените пазари во Скопскиот, Битолскиот и Струмичкиот регион.

- Мострите се анализираат за присуство на активни материи од следниве најчесто употребувани производи за заштита на растенијата/ пестициди наведени во Табела 3.

4. Компир и млад компир

- Мострите се земаат во текот на месеците септември -октомври од продажните пунктови или зелените пазари во Скопскиот, Битолскиот и Беровскиот регион за компир и Струмица, Гевгелија и Неготино за млад компир.

- Мострите се анализираат за присуство на активни материи од следниве најчесто употребувани производи за заштита на растенијата/ пестициди наведени во Табела 3.

5. Краставици

- Мострите се земаат во текот на август -септември од продажните пунктови или зелени пазари во Скопскиот, Струмичкиот, Гевгелиско - Валандовскиот регион;

- Планирано е да се земаат мостри од раноградинарското производство на краставици во оранжерии и од краставици растени на отворено, во текот на месеците април – септември, од пунктовете во Скопскиот, Струмичкиот, Гевгелиско - Валандовскиот регион;

- Мострите се анализираат за присуство на активни материи од следниве најчесто употребувани производи за заштита на растенијата/пестициди наведени во Табела 3.

6. Корнишони

- Мострите се земаат во текот на месеците октомври -ноември од продажните пунктови или зелени пазари во Скопскиот, Струмичкиот и Гевгелиско - Валандовскиот регион;

- Мострите се анализираат за присуство на активни материи од следниве најчесто употребувани производи за заштита на растенијата/пестициди наведени во Табела 3.

7. Лук

- Мострите се земаат во текот на месеците јуни -јули од продажните пунктови или зелените пазари во Кавадаречкиот, Неготинскиот и Росоманскиот регион;

- Мострите се анализираат за присуство на активни материи од следниве најчесто употребувани производи за заштита на растенијата/пестициди наведени во Табела 3.

8. Млад кромид

- Мострите се земаат во текот на месеците мај - јуни од продажните пунктови или зелените пазари во Гевгелија -Валандово, Струмица и во септември Прилеп -Бучин, Гостивар, Скопје;

- Мострите се анализираат за присуство на активни материи од следниве најчесто употребувани производи за заштита на растенијата/пестициди наведени во Табела 3.

9. Кромид/главица кромид

- Мострите се земаат во текот на месеците јули -септември од продажните пунктови или зелените пазари во Гевгелија -Валандово, Струмица и во септември Прилеп -Бучин, Гостивар, Скопје;

- Мострите се анализираат за присуство на активни материи од следниве најчесто употребувани производи за заштита на растенијата/пестициди наведени во Табела 3.

10. Грашок

- Мострите се земаат во текот на месеците април - мај од продажните пунктови или зелени пазари во Скопскиот, Струмичкиот и Тетовскиот регион

- Мострите се анализираат за присуство на активни материи од следниве најчесто употребувани производи за заштита на растенијата/пестициди наведени во Табела 3.

11. Карфиол

- Мострите се земаат во текот на месеците септември од продажните пунктови или зелени пазари во Струмичкиот, Гевгелискиот- Валандовскиот регион регион.

- Мострите се анализираат за присуство на активни материи од следниве најчесто употребувани производи за заштита на растенијата/пестициди наведени во Табела 3.

12. Брокула

- Мострите се земаат во текот на месеците септември од продажните пунктови или зелени пазари во Струмичкиот, Гевгелискиот- Валандовскиот регион регион.

- Мострите се анализираат за присуство на активни материи од следниве најчесто употребувани производи за заштита на растенијата/пестициди наведени во Табела 3.

13. Модар патлиџан

- Мострите се земаат во текот на месеците септември од продажните пунктови или зелени пазари во Струмичкиот, Гевгелискиот- Валандовскиот регион регион.

- Мострите се анализираат за присуство на активни материи од следниве најчесто употребувани производи за заштита на растенијата/пестициди наведени во Табела 3.

14. Бамја

- Мострите се земаат во текот на месеците август -септември од продажните пунктови или зелени пазари во Струмичкиот, Гевгелискиот- Валандовскиот регион регион.

- Мострите се анализираат за присуство на активни материи од следниве најчесто употребувани производи за заштита на растенијата/пестициди наведени во Табела 3.

15. Зелка

- Мострите се земаат во текот на месеците септември -октомври од продажните пунктови или зелени пазари во Вардарискиот, Струмичкиот и Тетовскиот регион.

- Мострите се анализираат за присуство на активни материи од следниве најчесто употребувани производи за заштита на растенијата/пестициди наведени во Табела 3.

16. Праз

- Мострите се земаат во текот на месеците август-септември од продажните пунктови или зелени пазари во Струмичкиот, Гевгелискиот регион.

- Мострите се анализираат за присуство на активни материи од следниве најчесто употребувани производи за заштита на растенијата/пестициди наведени во Табела 3.

17. Грав

- Мострите се земаат во текот на месеците април -мај од продажните пунктови или зелени пазари во Вардарискиот, Струмичкиот и Тетовскиот регион.

- Мострите се анализираат за присуство на активни материи од следниве најчесто употребувани производи за заштита на растенијата/пестициди наведени во Табела 3.

18. Грозје

- Мострите се земаат во текот на август - септември од продажните пунктови или зелените пазари во Тиквешкиот, Скопскиот и Велешкиот регион;

- Мострите се анализираат за присуство на активни материи од следниве најчесто употребувани производи за заштита на растенијата/пестициди наведени во Табела 3.

19. Лубеница

- Мострите се земаат во текот на месец јули -септември од продажните пунктови или зелени пазари во Скопскиот, Струмичкиот, Гевгелиско - Валандовскиот регион;

- Мострите се анализираат за присуство на активни материи од следниве најчесто употребувани производи за заштита на растенијата/пестициди наведени во Табела 3.

20. Диња

- Мострите се земаат во текот на месец јули -август од продажните пунктови или зелени пазари во Скопскиот, Струмичкиот, Гевгелиско - Валандовскиот регион;

- Мострите се анализираат за присуство на активни материи од следниве најчесто употребувани производи за заштита на растенијата/пестициди наведени во Табела 3.

21. Вишни

- Мострите се земаат во текот на месеците јуни -јули од продажни пунктови или зелените пазари во Скопскиот, Охридскиот и Битолскиот регион;

- Мострите се анализираат за присуство на активни материи од следниве најчесто употребувани производи за заштита на растенијата/пестициди наведени во Табела 3.

22. Цреши

- Мострите се земаат во текот на месеците јуни -јули од продажни пунктови или зелените пазари во Скопскиот, Охридскиот и Битолскиот регион;

- Мострите се анализираат за присуство на активни материи од следниве најчесто употребувани производи за заштита на растенијата/пестициди наведени во Табела 3.

23. Кајсии

- Мострите се земаат во текот на месец јуни -јули од продажните пунктови или зелени пазари во Скопскиот, Струмичкиот, Гевгелиско - Валандовскиот регион;

- Мострите се анализираат за присуство на активни материи од следниве најчесто употребувани производи за заштита на растенијата/пестициди наведени во Табела 3.

24. Праски

- Мострите се земаат во текот на месеците август од продажни пунктови или зелените пазари во Скопскиот, Вардарискиот (Росоман) и Тетовскиот регион;

- Мострите се анализираат за присуство на активни материи од следниве најчесто употребувани производи за заштита на растенијата/пестициди наведени во Табела 3.

25. Јагоди

- Мострите се земаат во текот на месеците мај – јуни од продажни пунктови или зелените пазари во Скопскиот, Тетовскиот и Охридскиот регион;

- Мострите се анализираат за присуство на активни материи од следниве најчесто употребувани производи за заштита на растенијата/пестициди наведени во Табела 3.

26. Круши

- Мострите се земаат во текот на месеците август од продажни пунктови или зелените пазари во Скопскиот, Тетовскиот и Охридскиот регион;

- Мострите се анализираат за присуство на активни материи од следниве најчесто употребувани производи за заштита на растенијата/пестициди наведени во Табела 3.

27. Слива

- Мострите се земаат во текот на месец август -септември од продажните пунктови или зелени пазари во Скопскиот, Струмичкиот, Гевгелиско - Валандовскиот регион;

- Мострите се анализираат за присуство на активни материи од следниве најчесто употребувани производи за заштита на растенијата/пестициди наведени во Табела 3.

28. Јаболка

- Мострите се земаат во текот на месеците октомври од продажните пунктови или зелени пазари во Охридскиот, Тетовскиот и Ресенскиот регион;

- Мострите се анализираат за присуство на активни материи од следниве најчесто употребувани производи за заштита на растенијата/пестициди наведени во Табела 3.

Табела 3. Преглед на предвидените пестициди за чии активни материи (резидуи) ќе се мониторираат предвидените градинарски и овошни култури

II. МОНИТОРИНГ НА РЕЗИДУИ ОД ПЕСТИЦИДИ						
ЗЕЛЕНЧУК	АКТИВНИ СУПСТАНЦИ					
1. Домати	Affirm (emamectin)	Kocide2000 (cuprichydroxide)	Microthiol80 WG(sulphur)	NeoramWG (bakaren oksihlorid)	Pennozeb75WG (mancozeb)	Rogor L40 (dimethoate)
1. Раноградинарски домат	Abamectin	Terbufos	Carbofuran	Acetamiprid	Buprofezin	Imidacloprid
2. Пиперки	Affirm (emamectin)	Microthiol80 WG(sulphur)	NeoramWG (bakaren oksihlorid)	Dicarzol500SP (formetanate)	Most Micro (pendimethalin)	Serenade Max (Bacillus subtilis)
2. Раноградинарски пиперки	Abamectin	Terbufos	Methomyl	Acetamiprid	Imidacloprid	Thiametoxan
3. Морков	Most Micro (pendimethalin)	NeoramWG (bakaren oksihlorid)	Cyren48 (chlorpirifos)	Delan70 (dithianon)	Signum 33WG	Liron Tecen (linuron)
4. Компир	Cyren5G (chlorpirifos)	NeoramWG (bakaren oksihlorid)	Orvego (ametocitradin, dimethromorph, acryoyl morphaline)	Pennozeb75WG (mancozeb)	Reglone200SL (dikvat)	Curenox50 (cooper oxychloride)
4. Млад компир	Bensulfuron	Deltamethrin	Alpha-Cipermethryn	Acetamiprid	Proxim	Bensulfuron
5. Краставици	Kocide2000 (cuprichydroxide)	Microthiol80 WG(sulphur)	NeoramWG (bakaren oksihlorid)	Curenox50 (cooper oxychloride)	Bordo Micro (Bordeaux mixture)	Vydate10L (oxamyl)
6. Корнишони	Bordo Micro (Bordeaux mixture)	Hidrocobre (cooper hydroxide)	Pirimiphos-Methyl	Acetamiprid	Buprofezin	Imidacloprid
7. Лук	Methidation	Terbufos	Diazinon	Malathion	Metalaxil+mancozeb	Benalaxil+mancozeb
8. Кромид	Signum 33WG	Stomp330EC	Penncozeb (mancozeb)	Curenox50 (cooper oxychloride)	Bordo Micro (Bordeaux mixture)	Hidrocobre (cooper hydroxide)
9. Грашок	Curenox50 (cooper oxychloride)	Bordo Micro (Bordeaux mixture)	Most Micro (pendimethalin)	Fury Geo (zeta-cypermethrin)	Hidrocobre (cooper hydroxide)	Fastac10 (alpha-cypermethrin)
10. Карфиол	Curenox50 (cooper oxychloride)	Bordo Micro (Bordeaux mixture)	Fury Geo (zeta-cypermethrin)	Warrant200 sl (imidacloprid)	Hidrocobre (cooper hydroxide)	Sumi-Alfa5EW (emamectin)
11. Брокола	Curenox50 (cooper oxychloride)	Bordo Micro (Bordeaux mixture)	Fury Geo (zeta-cypermethrin)	Warrant200 sl (imidacloprid)	Hidrocobre (cooper hydroxide)	Fastac10 (alpha-cypermethrin)
12. Модар патлиџан	Abamectin	Acetamiprid	Deltamethrin	Tiametoxan	Armitraz	Befenthrin
13. Бамџа	Fenitrothion	Befenthrin	0-26-37+30HPO3(multiprotek)			
14. Зелка	Curenox50 (cooper oxychloride)	Bordo Micro (Bordeaux mixture)	Syllit400 SC (dodine)	Fury Geo (zeta-cypermethrin)	Hidrocobre (cooper hydroxide)	Cyren48 (chlorpirifos)
15. Праз	Fury Geo (zeta-cypermethrin)	Stomp330EC (pendimethalin)	Tiametoxan	Zineb		
16. Грав	Deltamethrin	Malathion	Cooper oxychloride	Cooper hydroxide	Cuprous oxide	
ОВОШЈЕ						
1. Грозје	Curenox50 (cooper oxychloride)	Azimut800WG (fosetyl al)	Azimut triple (fosetyl al, folpet, cymoxanil)	Bordo Micro (Bordeaux mixture)	Coragen20SC (chloranthraniliprole)	Mancozeb80 WP Agrija(mancozeb)
2. Лубеница	Curenox50 (cooper oxychloride)	Dicarzol500SP (formetanate)	Calypso SC480 (thiacloprid)	Affirm (emamectin)	Microthiol80 WG(sulphur)	Pennozeb75WG (mancozeb)
3. Диња	Curenox50 (cooper oxychloride)	Dicarzol500SP (formetanate)	Calypso SC480 (thiacloprid)	Fury Geo (zeta-cypermethrin)	Pergado (mandipropamid, mancozeb)	Affirm (emamectin)
4. Вишни	NeoramWG (bakaren oksihlorid)	Curenox50 (cooper oxychloride)	Bordo Micro (Bordeaux mixture)	Imidan50WP (phosmet)	Orthocid80WD G (captain)	Serenade max (bacillus subtilis)

5.Цреши	NeoramWG (bakaren oksihlorid)	Curenox50 (cooper oxychloride)	Bordo Micro (Bordeaux mixture)	Imidan50WP (phosmet)	Calypso SC480 (thiacloprid)	Most Micro (pendimethalin)
6.Кајсии	Microthiol80 WG(sulphur)	NeoramWG (bakaren oksihlorid)	Curenox50 (cooper oxychloride)	Bordo Micro (Bordeaux mixture)	Imidan50WP (phosmet)	Calypso SC480 (thiacloprid)
7.Праски	Kocide2000 (cuprichydroxide)	Microthiol80 WG(sulphur)	NeoramWG (bakaren oksihlorid)	Curenox50 (cooper oxychloride)	Bordo Micro (Bordeaux mixture)	Imidan50WP (phosmet)
8.Јагоди	Masai (tebufenpyrad)	NeoramWG (bakaren oksihlorid)	Grisu (iprodione)	Dicarzol500SP (formetanate)	Serenade max (bacillus subtilis)	Cyren48 (chlorpirifos)
9.Круша	Glyphos (glyphosate)	Kocide2000 (cuprichydroxide)	Microthiol80 WG(sulphur)	NeoramWG (bakaren oksihlorid)	Curenox50 (cooper oxychloride)	Bordo Micro (Bordeaux mixture)
10.Сливи	NeoramWG (bakaren oksihlorid)	Curenox50 (cooper oxychloride)	Bordo Micro (Bordeaux mixture)	Imidan50WP (phosmet)	Orthocid80WD G (captain)	Serenade max (bacillus subtilis)
11.Јаболка	Curenox50 (cooper oxychloride)	Bordo Micro (Bordeaux mixture)	Imidan50WP (phosmet)	Calypso SC480 (thiacloprid)	Coragen20SC (chloranthraniliprole)	Mancozeb80 WP Agrija(mancozeb)

Вкупниот број на земени мостри за анализа на резидуи од пестициди од производите за заштита на растенијата ќе биде определен така што ќе се земаат по пет мостри од секој регион. За 27 производи, мостри за анализа на резидуите од пестициди од производите за заштита на растенијата ќе се земаат од три региони, вкупно 405 мостри, а од пет производи ќе се земаат по пет мостри за анализа од два региони, вкупно 50 мостри.

Вкупно ќе се земат 455 мостри од градинарски и овошни култури за анализа на резидуи од производите за заштита на растенијата.

Табела бр. 4 Преглед на временскиот период, бројот на земени мостри регионите од кои се земаат и средствата кои се потребни за реализација на мониторингот на резидуите од пестициди во предвидените градинарски и овошни култури.

Активност	Индикатор	Временски период за реализација на активност	Број на мостра од секој производ кој ќе се земе	Планирани средства
Земање на мостри од земјоделски производи (за анализа на присуство на активни материји од пестициди)	Број на вкупно земени мостри од примарни земјоделски производи	2016 година	Број на мостра од секој производ кој ќе се земе	Вкупно планирани средства за мониторинг на резидуи од пестициди во земјоделски производи 2.750.000 МКД
ЗЕЛЕНЧУК				
1. Мостри од домати од раноградинарско производство – Гевгелско-Валандовски, Струмички, Скопски регион.	5 мостри од домати од секој од трите региони	април-мај 2016	15 вкупно	90.000 МКД
2. Мостри од домати Гевгелско-Валандовски, Струмички, Скопски регион.	5 мостри од домати од секој од трите региони	Август - септември 2016	15 вкупно	90.000 МКД
3. Мостри од пиперки (раноградинарско производство) од Струмичкиот, Гевгелско-Валандовскиот и Радовишкиот регион.	5 мостри од пиперки од секој од 3-те наведени региони	Април -мај 2016	15 вкупно	90.000 МКД
4. Мостри од пиперки од Струмичкиот, Гевгелско-Валандовскиот и Радовишкиот регион.	5 мостри од пиперки од секој од 3-те наведени региони	август-септември 2016	15 вкупно	90.000 МКД
5. Мостри од морков во Скопскиот, Битолскиот и Беровскиот регион	5 мостри ќе се земат од трите наведени региони	септември – октомври 2016	15 вкупно	90.000 МКД
6. Мостри од млад компир од Струмичкиот, Гевгелскиот и Неготинскиот регион	5 мостри од млад компир ќе се земат од трите наведени региони	Мај-јуни 2016	15 вкупно	90.000 МКД
7. Мостри од компир од Скопскиот, Битолскиот и Беровскиот компир	5 мостри ќе се земат од трите наведени региони	Август-септември 2016	15 вкупно	90.000 МКД
8. Мостри од краставици (раноградинарско производство) од Струмичкиот, Гевгелско-Валандовскиот и Скопскиот регион	5 мостри од краставици ќе се земат од трите наведени региони	април-мај 2016	15 вкупно	90.000 МКД
9. Мостри од краставици од Струмичкиот, Гевгелско-Валандовскиот и Скопскиот регион	15 мостри вкупно ќе се земат од трите наведени региони	август-септември 2016	15 вкупно	90.000 МКД
10. Мостри од корнишони од Скопскиот, Струмичкиот и Гевгелско-Валандовскиот регион	15 мостри вкупно од наведени региони	октомври-ноември 2016	15 вкупно	90.000 МКД

11. Мостри од лук од Кавадаречкиот, Неготинскиот и Росоманскиот регион	15 мостри вкупно од наведените региони	Јуни-јули 2016	15 вкупно	90.000 МКД
12. Мостри од млад кромид од Струмичкиот, Гевгелиско-Валандовскиот регион.	15 мостри вкупно од млад кромид од наведените региони	Јуни-јули 2016	15 вкупно	90.000 МКД
13. Мостри од кромид од регионот на Прилеп-Бучин, Гостривар, Скопје	15 мостри кромид вкупно од наведените региони	септември 2016	15 вкупно)	90.000 МКД
14. Мостри од грашок во Скопскиот, Струмичкиот и Тетовскиот регион	15 мостри грашок вкупно од наведените региони	април-мај 2016	15 вкупно	90.000 МКД
15. Мостри од карфиол во Струмички, Гевгелиско - Валандовски регион	10 мостри карфиол од наведените региони	септември 2016	10 вкупно	64.000 МКД
16. Мостри од брокула во Струмички, Гевгелиско-Валандовски регион	10 мостри карфиол од наведените региони	септември 2016	10 вкупно	64.000 МКД
17. Модар патлиџан во Струмички, Гевгелиско - Валандовски регион	10 мостри карфиол од наведените региони	септември 2016	10 вкупно	64.000 МКД
18. Мостри од бамја во Струмички, Гевгелиско - Валандовски регион	10 мостри карфиол од наведените региони	Август - септември 2016	10 вкупно	64.000 МКД
19. Мостри од зелка од Повардарскиот Струмичкиот и Тетовскиот регион	15 мостри зелка вкупно од наведените региони	Септември - октомври 2016	15 вкупно	90.000 МКД
20. Мостри од праз од Струмичкиот и Гевгелискиот регион	10 мостри карфиол од наведените региони	Август - септември 2016	10 вкупно	64.000 МКД
21. Мостра од грав во Вардарски, Струмички и Тетовски регион	15 мостри зелка вкупно од наведените региони	Април -мај 2016	15 вкупно	90.000 МКД
ОВОШЈЕ				
1. Мостри од грозје од Тиквешкиот, Скопскиот и Велешкиот регион	15 мостри вкупно од наведените региони	Август - септември 2016	15 вкупно	90.000 МКД
2. Мостри од лубеница од Скопскиот, Струмичкиот и Гевгелиско - Валандовскиот регион	15 мостри вкупно од наведените региони	јули-септември 2016	15 вкупно	90.000 МКД
3. Мостри од диња од Скопскиот, Струмичкиот, Гевгелиско-Валандовскиот регион	15 мостри вкупно од наведените региони	Јули -август 2016	15 вкупно	90.000 МКД
4. Мостри од вишни од Скопскиот, Охридскиот и Битолскиот регион	15 мостри вкупно од наведените региони	Јуни -јули 2016	15 вкупно	90.000 МКД
5. Мостри од цреши од Скопскиот, Охридскиот и Битолскиот регион	15 мостри вкупно од наведените региони	Мај -јуни 2016	15 вкупно	90.000 МКД
6. Мостри од кајсија од Скопски, Неготински, Струмички регион	15 мостри вкупно од наведените региони	Мај -јуни 2016	15 вкупно	90.000 МКД
7. Мостри од праски од Скопскиот, Повардарскиот (Росоманскиот) и Скопскиот регион	15 мостри вкупно ќе се земат од наведените региони	август 2016	15 вкупно	90.000 МКД
8. Мостри од јагоди од Скопскиот, Тетовскиот и Охридскиот регион	15 мостри вкупно ќе се земат од наведените региони	Мај -јуни 2016	15 вкупно	90.000 МКД
9. Мостри од круши од Скопскиот, Тетовскиот и Охридскиот регион	15 мостри вкупно од секој од наведените региони	август 2016	15 вкупно	90.000 МКД
10. Мостри од сливи од Скопски, Струмички, Гевгелиско - Валандовски регион	15 мостри вкупно од секој од наведените региони	Август - септември 2016	15 вкупно	90.000 МКД
11. Мостри од јаболка од Тетовскиот, Ресенскиот и Охридскиот регион	15 мостри јаболка вкупно од наведените региони	октомври 2016	15 вкупно	90.000 МКД

IV.3 Мониторинг со определување на максимално дозволени количества на специфични максимални нивоа на резидуи од пестициди или метаболити на пестициди во:

- преработена храна на житна основа и детска храна за доенчиња и мали деца и пестициди кои не треба да се употребуваат во земјоделско производство на обработена храна на житна основа и детска храна за доенчиња и мали деца; и

- почетна формула за доенчиња и во последователна формула за доенчиња и пестициди што не треба да се употребуваат во земјоделски производи наменети за производство на почетна формула за доенчиња и последователна формула за доенчиња

Спроведувањето на мониторирањето на безбедноста на храната во однос на максимално дозволени количества на резидуи од пестициди или метаболити на пестицидите во преработена храна на житна основа и детска храна за доенчиња и мали деца и во почетна формула за доенчиња и последователна формула за доенчиња се врши согласно со:

-Правилникот за посебните барања за безбедност на храната за посебна нутритивна употреба-преработена храна на житна основа и детска храна за доенчиња и мали деца и

-Правилник за посебните барања за безбедност на храната за посебна нутритивна употреба-млечна храна за доенчиња.

Спроведувањето на мониторингот ќе биде во согласност со приложените табели во кои е определена поврзаноста на одделни прехранбени производи и максимално дозволени количества на резидуи од пестициди или метаболити на пестициди кои ќе се бараат во нив.

Според оваа програма, планирано е да се земат вкупно 166 мостри, односно 111 мостри од преработена храна на житна основа (едноставни жита кои се или треба да бидат растворени со млеко или друга соодветна хранлива течност; жита со додаден производ на висок процент на протеини кои се или треба да бидат растворени со вода или друга течност што не содржи протеини; тестенини, кои се употребуваат откако ќе се подготват со варење во вода или друга соодветна течност и двопек и бисквити, кои се употребуваат директно или после пулверзација и додавање на вода, млеко или друга соодветна хранлива течност) и „детска храна“ освен преработена храна на житна основа и 55 мостри од почетна формула за доенчиња и последователна формула за доенчиња- млечна храна за доенчиња.

Табела.5. Преглед на предвидените пестициди или метаболити на пестициди за чии активни материи (резидуи) ќе се мониторира предвидената преработена храна на житна основа и детска храна за доенчиња и мали деца

.МОНИТОРИНГ НА РЕЗИДУИ ОД ПЕСТИЦИДИ ИЛИ МЕТАБОЛИТИ НА ПЕСТИЦИДИ		
Категорија на храна	Хемиски назив на супстанцијата	Максимално ниво на резидуа (mg/kg)
Преработена храна на житна основа и „детска храна“ освен преработена храна на житна основа	Кадусафос	0.006
	Деметон-С-метил/деметон-С-метил сулфон/ оксидеметон-метил(поединечно или комбиниран, изразен како деметон-С-метил)	0.006
	Етопрофос	0.008
	Фипронил (збир од фипронил и фипронил-десулфинил, изразен како фипронил)	0.004
	Пропинеб/пропиленетиуреа (збир од пропинеб и пропиленетиуреа)	0.006

Табела бр.5.1. Пестициди кои не треба да се употребуваат во земјоделско производство на преработена храна на житна основа и детска храна за доенчиња и мали деца

Хемиски имиња на супстанции (дефиниции на резидуи)
Дисулфотон(збир од дисулфотон, дисулфотон сулфоксид и дисулфотон сулфон изразено како дисулфотон)
Фенсулфотион (збир од фенсулфотион, неговиот оксигенски аналог и нивните сулфони, изразено како фенсулфотион)
Фентин, изразен како трифенилтин катјон
Халоксифоп (збир од халоксифоп, неговите соли и естри вклучувајќи ги конјугатите, изразено како халоксифоп)
Хепталор и транс-хептахлор епоксид, изразено како хептахлор
Хексахлоробензен
Нитрофен
Ометоат
Тербуфос (збир од тербуфос, негов сулфоксид и сулфон, изразен како тербуфос)

Табела бр.5.2. Пестициди кои не треба да се употребуваат во земјоделско производство на преработена храна на житна основа и детска храна за доенчиња и мали деца

Хемиско име на супстанција
Алдрин и диелдрин, изразено како диелдрин
Ендрин

Табела.6. Преглед на предвидените пестициди или метаболити на пестициди за чии активни материи (резидуи) ќе се мониторира храната за доенчиња - почетна формула за доенчиња и последователна формула за доенчиња

.МОНИТОРИНГ НА РЕЗИДУИ ОД ПЕСТИЦИДИ ИЛИ МЕТАБОЛИТИ НА ПЕСТИЦИДИ		
Категорија на храна	Хемиски назив на супстанцијата	Максимално ниво на резидуа (mg/kg)
Почетна формула за доенчиња и последователна формула за доенчиња	Кадусафос	0.006
	Деметон-С-метил/деметон-С-метил сулфон/ оксидеметон-метил(поединечно или комбиниран, изразен како деметон-С-метил)	0.006
	Етопрофос	0.008
	Фипронил (збир од фипронил и фипронил-десулфинил, изразен како фипронил)	0.004
	Пропинеб/пропиленетиуреа (збир од пропинеб и пропиленетиуреа)	0.006

Табела бр.6.1. Пестициди кои не треба да се употребуваат во земјоделско производство на почетна формула за доенчиња и последователна формула за доенчиња

Хемиски имиња на супстанции (дефиниции на резидуи)
Дисулфотон (збир од дисулфотон, дисулфотон сулфоксид и дисулфотон сулфон изразено како дисулфотон)
Фенсулфотион (збир од фенсулфотион, неговиот оксигенски аналог и нивните сулфони, изразено како фенсулфотион)
Фентин, изразен како трифенилтин катјон
Халоксифоп (збир од халоксифоп, неговите соли и естри вклучувајќи ги конјугатите, изразено како халоксифоп)
Хепталор и транс-хептахлор епоксид, изразено како хептахлор
Хексахлоробензен
Нитрофен
Ометоат
Тербуфос (збир од тербуфос, негов сулфоксид и сулфон, изразен како тербуфос)

Табела бр.6.2. Пестициди кои не треба да се употребуваат во земјоделско производство на почетна формула за доенчиња и последователна формула за доенчиња

Хемиско име на супстанција
Алдрин и диелдрин, изразено како диелдрин
Ендрин

Табела бр. 7 Преглед на временскиот период, бројот на земени мостри регионите од кои се земаат и средствата кои се потребни за реализација на мониторингот на резидуите од пестициди или метаболити на пестициди.

Активност	Индикатор	Временски период за реализација на активноста	Број на мостра од секој производ кој ќе се земе	Планирани средства
Земање на мостри од производи (за анализа на присуство на активни материји од пестициди или метаболити на пестициди) поделени по градови	Број на вкупно земени мостри од производи	Јануари-декември 2016 година	Број на мостра од секој производ кој ќе се земе	Вкупно планирани средства за мониторинг на резидуи од пестициди или метаболити на пестициди 2.000.000 МКД
Преработена храна на житна основа и детска храна за доенчиња и мали деца				
Скопје	13 мостри		13 мостри	156.000 МКД
Куманово	12 мостри		12 мостри	144.000 МКД
Велес	12 мостри		12 мостри	144.000 МКД
Кавадарци	12 мостри		12 мостри	144.000 МКД
Струмица	13 мостри		13 мостри	156.000 МКД
Штип	12 мостри		12 мостри	144.000 МКД
Битола	13 мостри		13 мостри	156.000 МКД
Струга	12 мостри		12 мостри	144.000 МКД
Гостивар	12 мостри		12 мостри	144.000 МКД
Почетна формула за доенчиња и во последователна формула за доенчиња				
Скопје	7 мостри		7 мостри	84.000 МКД
Куманово	6 мостри		6 мостри	72.000 МКД
Велес	6 мостри		6 мостри	72.000 МКД
Кавадарци	6 мостри		6 мостри	72.000 МКД
Струмица	6 мостри		6 мостри	72.000 МКД
Штип	6 мостри		6 мостри	72.000 МКД
Битола	6 мостри		6 мостри	72.000 МКД
Струга	6 мостри		6 мостри	72.000 МКД
Гостивар	6 мостри		6 мостри	72.000 МКД

IV.4. Мониторинг за определување на присуството на тешки метали и нитрати во одредени видови прехранбени производи

Тешките метали доаѓаат во човековото тело преку храната, водата за пиење и преку воздухот. Како елементи тешките метали како кадмиумот и оловото трајно се депонираат во коскената срцевина и се причинители за разни видови на тешки заболувања (анемија, леукемија, проблеми во развој кај младата популација итн..).

Секое внесување на храна со ниво на тешки метали над дозволените вредности претставува висок ризик за здравјето на потрошувачите, поради што и се спроведува оваа мониторинг програма.

Мониторинг на тешки метали е предвиден да се прави на прехранбени производи кои се одгледуваат во Република Македонија во региони во кои, согласно анализата на Министерството за животна средина и просторно планирање, има најголема концентрација на тешки метали во почвата.

Согласно анализата во Вардарскиот регион има зголемени концентрации на тешките метали, кадмиумот и оловото (Pb) заради што е предвидено земање на примероци за анализа од Велешкиот, Неготинскиот и Кавадаречкиот регион. Определувањето на прехранбените производи во кои ќе се следи концентрацијата на тешки метали е согласно со годишното производство. Препорачан број на мостри за анализа, со вкупно 30 мостри од трпезно грозје од Вардарскиот регион кој ги вклучува Велешкиот, Неготинскиот и Кавадаречкиот регион (по 10 мостри од секој регион), 30 мостри од винско грозје (по 10 мостри од Велешкиот, Неготинскиот и Кавадаречкиот регион).

Следење на концентрациите на тешки метали е и во спанакот и марулата 30 мостри, по 10 од Вардарскиот регион (Велешки, Неготински и Кавадаречки) како и 30 мостри за утврдување на присуство на тешки метали во компир во Берово, Кратово и Крива Паланка, 10 мостри од морков во Скопскиот регион. Производите кои ќе се предмет на мониторинг се застапени и успешно се произведуваат во Република Македонија, а определувањето на производите е направено и согласно препораките на европските експерти, при што е земено во предвид, заради големите количини на минерали и витамини и ризичната популација која ги консумира, малите деца.

Исто така во мониторингот е предвидено и земање на мостри за определување на присуство на нитрати кое ќе се испитува во зелка и зелена салата, во Вардарскиот, Скопскиот, Полошкиот и Југо источениот регион со вкупно 60 мостри.

Испитувањето на тешки метали и нитрати е во согласност со одредбите од Правилникот за општите барања за безбедност на храната во однос на максималните нивоа на одделни контаминенти, ќе се изведува со вкупно 210 мостри.

Табела бр. 8: Резултати од испитуваното присуство на тешки метали во трпезно грозје, регион Вардарскиот регион (Велешкиот, Неготинскиот и Кавадаречкиот), за мострите кои ќе се земаат во соодветната сезона.

Вид прехранбен производ	Број на земени мостри:	Лаб. рез. за тешки метали Pb,	Максимално дозволено ниво (МДН µg/kg):	Велешки, Неготински и Кавадаречки регион
Трпезно грозје	30		0,1 mg/kg	

Табела бр. 9: Резултати од испитуваното присуство на тешки метали во винско грозје, регион Вардарски (Велешки, Неготински и Кавадаречки), за мострите кои ќе се земаат во соодветната сезона.

Вид прехранбен производ	Број на земени мостри:	Лаб. рез. за тешки метали Pb	Максимално дозволено ниво (МДН µg/kg):	Велешки, Неготински и Кавадаречки регион
Винско грозје	30		0,1 mg/kg	

Табела бр. 10: Резултати од испитуваното присуство на тешки метали во спанаќ, марула, регион Вардарски (Велешки, Неготински и Кавадаречки), за мострите кои ќе се земаат во соодветната сезона.

Вид прехранбен производ	Број на земени мостри:	Лаб. рез. за тешки метали Pb	Максимално дозволено ниво (МДН mg/kg):	Велешки, Неготински и Кавадаречки регион
Спанаќ	30		0,3	
Марула	30		0,3	

Табела бр. 11: Резултати од испитуваното присуство на тешки метали во компир, регион Вардарски (Неготински), Велешки и Скопски, за мострите кои ќе се земаат во соодветната сезона.

Вид прехранбен производ	Број на земени мостри:	Лаб. рез. за тешки метали Pb	Максимално дозволено ниво (МДН mg/kg):	Скопски Неготински, Велешки
Компир	30		0,05/0,1(излупен)	

Табела бр. 12: Резултати од испитуваното присуство на нитрати во спанаќ, зелена салата, регион Вардарски (Скопски, Полошки) и Струмички, за мострите кои ќе се земаат во соодветната сезона.

Вид прехранбен производ	Број на земени мостри:	Лаб. рез. за нитрати, mg /kg	Максимално дозволено ниво (NO3 mg/ kg):	Скопски, Струмички
Свеж спанаќ,	20		3500 ,	
Зелена салата - под пластеници - на отворено	40		5000, 4000,	1 октомври 31 март
- под пластеници - на отворено			4000, 3000	1 април 30 септември

Табела бр. 13: Прикажан е видот на мострите, регионите од кои се земаат, динамиката и средствата кои се потребни за реализација на мониторингот на тешки метали и нитрати во прехранбените производи

Активност	Индикатор	Временски период за реализација на активноста	Број на мостра од секој производ кој ќе се земе	Планирани средства
Земање на мостри на производи за анализа на присуството на тешки метали и нитрати	Број на вкупно земените мостри	јануари -декември 2016	Број на мостра од секој производ кој ќе се земе	Вкупно планирани средства за мониторинг на тешки метали 710.000 МКД
1. Мостри од трпезно грозје за анализа на тешки метали во Неготински, Кавадаречки, Велешки	10 мостри од секој регион (30 мостри)	август – септември 2016	30 мостри	100.000 МКД
2. Мостри од винско грозје за анализа на тешки метали во Велешки, Неготински и Кавадаречки регион	10 мостри од секој регион (30 мостри)	август – септември 2016	30 мостри	100.000 МКД
3. Мостри од спанаќ за анализа на тешки метали во Велешки, Неготински и Кавадаречки регион	10 мостри од секој регион (30 мостри)	Март-октомври 2016	30 мостри	100.000 МКД
4. Мостри од марула за анализа на тешки метали во Велешки, Неготински и Кавадаречки регион	10 мостри од секој регион (30 мостри)	Март-октомври 2016	30 мостри	100.000 МКД
5. Мостри од компир за анализа на тешки метали во Скопски Неготински, Велешки	10 мостри од секој регион (30 мостри)	Март-октомври 2016	30 мостри	100.000 МКД
6. Мостри од спанаќ за анализа на нитрати во регион Вардарски (Скопски, Полошки)	10 мостри од секој регион (20 мостри)	Март-октомври 2016	20 мостри	70.000 МКД
7. Мостри од зелена салата на нитрати во Скопски, Струмички	10 мостри од секој регион и во двете сезони - време на берба (40 мостри)	1 октомври 31 март 2016 1 април 30 септември 2016	40 мостри	140.000 МКД

Мониторингот со определување на присуство на точно определени тешки метали во определени региони оптеретени поради загадување или поради природна оптеретеност на почвата во регионите со тешки метали на национално ниво во одредени видови храна планирани се 60 мостри. Овој мониторинг е планиран согласно со истражувањата за присуство на тешки метали во почвата, врз основа на користена литература за направеното истражување на загаденоста на почвите со тешки метали во Република Македонија од Природно математички факултет – катедра за хемија. Овие тешки метали не се предвидени со Правилникот за општите барања за безбедност на храната во однос на максималните нивоа на одделни контаминенти, но определување на нивното присуство на точно определени производи во овие региони се од национален интерес за заштита на здравјето на населението во Република Македонија.

Планираните мостри за определување на присуство на точно определени тешки метали во определени региони оптеретени поради загадување или поради природна оптеретеност на почвата во регионите со тешки метали се дадени во Табела 14.

Табела 14. Преглед на мостри од одделни видови храна во различни региони за специфични тешки метали согласно со истражувањата за присуство на тешки метали

Регион	Велес и неговата околина	Вардарскиот регион, Кавадарци	Вардарскиот регион, Велес	Полошкиот регион, Тетово	Источниот регион: Штип	Југоисточен Регион, Радовиш
Производ кој ќе се мониторира	кромид	грозје	Трпезно грозје	пиперки	домат	Винско грозје
Тешки метали кои ќе се следат	Fe,(железо), Ni(никел) и Cr(хром), Mn (манган) и Co(кобалт) .	Fe,(железо), Ni(никел) и Cr(хром), Mn (манган) и Co(кобалт) .	Cd(кадмиум), Pb(Олово), Hg(жива) , As(арсен) , Zn(цинк).	Cr 6+, шествалентен и вкупен Хром, As(арсен.), Sb (антимон), Sn (цијаниди)	арсен(As), кадмиум (Cd), кобалт (Co), хром (Cr), бакар (Cu), жива (Hg), никел (Ni), олово(Pb), цинк (Zn), манган (Mn) и Sn - (цијаниди).	Cu ²⁺ , Fe, 2 ⁺ Zn ²⁺ , Mn ²⁺ , SO ₄ ²⁻ и Sn - цијаниди
Број на мостри кои треба да се земат за мониторингот	10	10	10	10	10	10

Табела бр. 16 : Табела на афлатоксин М во одредени видови храна.

Вид прехранбен производ	Број на земени мостри:	Лабораториски резултат за присуство на Афлатоксин М	Максимално дозволено ниво (МДН $\mu\text{g/kg}$):	Број на позитивни мостри:
1.Млеко	60		0,05	
2.Млечна храна за доенчиња - почетна формула и продолжена формула	60		0,025	
		Лабораториски резултат за присуство на Афлатоксин В		
3.Храна за доенчиња и мали деца на житна основа	60		0,10	

Табела бр. 17: Присуство на патулин во сок од јаболки.

Вид прехранбен производ	Број на земени мостри:	Лаб. рез. за присуство на патулин:	Максимално дозволено ниво (МДН $\mu\text{g/kg}$):	Број на позитивни мостри:
Сок од јаболки	60		50,0	

Табела бр. 18: Присуство на афлатоксини во бел леб.

Вид прехранбен производ	Број на земени мостри:	Лаб. рез. за присуство на Афлатоксини B_1 , $B_1+B_2+G_1+G_2$	Максимално дозволено ниво (МДН $\mu\text{g/kg}$):	Број на позитивни мостри:
Бел леб	60		$B_1=2,0$ / $B_1+B_2+G_1+G_2=4,0$	

Табела бр. 19: Присуство на афлатоксини во интегрален леб.

Вид прехранбен производ	Број на земени мостри:	Лаб. рез. за присуство на Афлатоксини B_1 // $B_1+B_2+G_1+G_2$	Максимално дозволено ниво (МДН $\mu\text{g/kg}$):	Број на позитивни мостри:
Интегрален леб	60		$B_1=2,0$ // $B_1+B_2+G_1+G_2=4,0$	

Табела бр. 20: Присуство на афлатоксин и охратоксин А во пченкарно брашно.

Вид прехранбен производ	Број на земени мостри:	Лаб. рез. за присуство на Афлатоксин B_1 // $B_1+B_2+G_1+G_2$ // охратоксин А:	Максимално дозволено ниво (МДН $\mu\text{g/kg}$):	Број на позитивни мостри:
Пченкарно брашно	30+30		2,0//4,0//5,0	

Табела бр. 21: Резултати од испитуваното присуство на афлатоксин и охратоксин А во пченично брашно.

Вид прехранбен производ	Број на земени мостри:	Лаб. рез. за присуство на Афлатоксин B_1 // $B_1+B_2+G_1+G_2$ // охратоксин А:	Максимално дозволено ниво (МДН $\mu\text{g/kg}$):	Број на позитивни мостри:
Пченично брашно	30+30		2,0/ 4,0//5,0	

Табела бр. 22: Прикажан е видот на мострите, регионите од кои се земаат, динамиката и средствата кои се потребни за реализација на мониторингот на микотоксините како и бројот на предвидени мостри

Активност	Индикатор	Временски период за реализација на активноста	Број на мостра од секој производ кој ќе се земе	Планирани средства
Земање на мостри од производи за анализа на присуство на микотоксини	Број на вкупно земените мостри	јануари – декември 2016	Број на мостра од секој производ кој ќе се земе	Вкупно планирани средства за мониторинг на микотоксини 1.600.000 МКД
1. Мостри од млеко за анализа на афлатоксини М	60 мостри		60 мостри	200.000 МКД
2. Мостри од почетна формула и продолжена формула за анализа на афлатоксини М	60 мостри		60 мостри	200.000 МКД
3. Мостри од храна за доенчиња и мали деца на житна основа за анализа на афлатоксини В	60 мостри		60 мостри	200.000 МКД
4. Мостри од сок од јаболка за Патулин	60 мостри		60 мостри	200.000 МКД
5. Мостри од бел леб за анализа на охратоксин А и афлатоксини	60 мостри		60 мостри	200.000 МКД
6. Мостри од интегрален леб за присуство на афлатоксин и охратоксин А	60 мостри		60 мостри	200.000 МКД
7. Мостри од пченкарно брашно за анализа на афлатоксини охратоксин А	60 мостри		60 мостри	200.000 МКД
8. Мостри од пченкарно брашно за анализа на афлатоксин и охратоксин А	60 мостри		60 мостри	200.000 МКД

IV.6. Мониторинг на материјали и производи кои доаѓаат во контакт со храната

Предмет на мониторирањето ќе бидат керамички производи кои се произведуваат во Република Македонија за отпустливост за олово и кадмиум, како и пластични материјали и предмети што доаѓаат во контакт со храната и пластични детски шишенца и цуцли за детски шишенца, цуцли лажалки, пластични лажички, тањирчиња и чаши за бебиња и мали деца, пласирани на пазарите во Република Македонија, поради усогласеност со Правилник за општите барања за безбедност на материјалите и производите што доаѓаат во контакт со храната, Правилникот за посебни барања за безбедност на керамичките производи што доаѓаат во контакт со храната и Правилникот за посебните барања за безбедност на индивидуални супстанции или групи на супстанции што доаѓаат во контакт со храната наречени N-нитрозамини и на супстанциите кои се трансформираат во N-нитрозамини и се испуштаат од цуцли и од цуцли лажалки од еластомер или од гума.

Планирано е да се земат по 70 мостри од секој од предвидените производи и анализа на вкупен број од 210 мостри.

Табела бр. 23: Прикажан е видот на мострите, динамиката и средствата кои се потребни за реализација на мониторингот на материјалите и производите кои доаѓаат во контакт со храната како и бројот на мостри од секој производ

Активност	Индикатор	Временски период за реализација на активноста	Број на мостра од секој производ кој ќе се земе	Планирани средства
Земање на мостри од материјали и производи кои доаѓаат во контакт со храната	Број на вкупно земените мостри	јануари – декември 2016	Број на мостра од секој производ кој ќе се земе	Вкупно планирани средства за мониторинг на материјали и производи кои доаѓаат во контакт со храната 495.000 МКД
1. Мостри од керамички производи за анализа на олово и кадмиум	70		70 мостри по 1 парче	105.000 МКД
2. Мостри од пластични материјали и предмети што доаѓаат во контакт со храната	70		70 мостри по 1 парче	195.000 МКД
3. Мостри од цуцли за детски шишенца и цуцли лажалки, (нитрозамини) пластични лажички, тањирчиња и чаши за бебиња и мали деца	70		70 мостри по 1 парче	195.000 МКД

IV.7. Мониторинг во однос на утврдување на присуството на ГМО храна

Мониторирањето на генетски модифицирана храна ќе се спроведува за да се следи и контролира нејзиното пласирање на пазарите во Република Македонија.

Од податоците кои се објавени на страната на Европската Агенција за Безбедност на Храната (ЕФСА) може се следи листата на генетски модифицирана храна, но како податок за определување на производите кои ќе бидат предмет на мониторинг во предвид се земени и информациите кои се истакнати на РАСФФ (Систем за брзо информирање за небезбедни производи од храна и дособиточна храна), за генетски модифицирана храна која не е одобрена, а е детектирана на границите на Европската унија.

Со оглед на горе наведеното, проценет број на мостри за мониторирање на генетски модифицирана храна е 150 мостри, по 50 мостри од производите за кои имаме информација дека е генетски модифицирана храна, одобрена или неодобрена во Европската унија, и тоа соја, ориз, пченка.

Активност	Индикатор	Временски период за реализација на активноста	Број на мостра од секој производ кој ќе се земе	Планирани средства
Земање на мостри на производи за анализа на можно присуство на Генетски модифицирана храна	Број на вкупно земените мостри 150	јануари -декември 2016	Број на мостра од секој производ кој ќе се земе	Вкупно планирани средства за мониторинг на Генетски модифицирана храна 750.000 МКД
1. Мостри од соја	50 мостри	јануари -декември 2016	50 мостри	250.000 МКД
2. Мостри од ориз	50 мостри	јануари -декември 2016	50 мостри	250.000 МКД
3 Мостри од пченка	50 мостри	јануари -декември 2016	50 мостри	250.000 МКД

IV.8. Мониторинг на производи од органско производство во Република Македонија

Мониторирањето во однос на утврдување на присуство на евентуални резидуи од пестициди или метаболити во органски произведени производи во Република Македонија се прави заради следење на употребата на производите за заштита на растенијата во органското производство на храна во Република Македонија. Предвидено е мониторирање на одредени органски производи – вкупно 100 мостри.

Табела бр. 25: Прикажан е видот на органските производи, период на берба и време за земање на мостри, број на мостри

Активност	Индикатор	Временски период за реализација на активността	Број на мостра од секој производ кој ќе се земе	Планирани средства
Земање на мостри за анализа на органски производи	Број на вкупно земените мостри 100	јануари -декември 2016	Број на мостра од секој производ кој ќе се земе	Вкупно планирани средства за мониторинг на органски производи 631.000.00 МКД
1. Мостри од органско грозје	10 мостри	Септември-октомври 2016	10 мостри	63 100.00 МКД
2. Мостри од органски праски	10 мостри	Јуни-јули 2016	10 мостри	63 100.00 МКД
3 Мостри од јапонско јабољко	10 мостри	Октомври-ноември 2016	10 мостри	63 100.00 МКД
4.Мостри од калинки	10 мостри	Октомври-ноември 2016	10 мостри	63 100.00 МКД
5.Мостри од органски мед	10 мостри	Јуни-септемвр 2016	10 мостри	63 100.00 МКД
6.Мостри од органско бадеми	10 мостри	Септември-октомври 2016	10 мостри	63 100.00 МКД
7. Мостри од органски сливи	10 мостри	Септември-октомври 2016	10 мостри	63 100.00 МКД
8. Мостри од аронија	10 мостри	Август-октомври 2016	10 мостри	63 100.00 МКД
9. Мостри од јабока	10 мостри	Октомври-ноември 2016	10 мостри	63 100.00 МКД
10. Мостри од дињи	10 мостри	Август-септември 2016	10 мостри	63 100.00 МКД

V

За реализација на оваа програма се грижи Агенцијата за храна и ветеринарство на Република Македонија.

VI

Оваа програма влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија”.

Бр. 42-13015/1-15
5 јануари 2016 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески**, с.р.